

"NƯỚC NGA MỚI" ĐI VỀ ĐÂU?

TS. Hà Mỹ Hương

Viện Quan hệ quốc tế

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Mười lăm năm đã qua kể từ ngày Liên bang Nga - "nước Nga mới" bước ra vũ đài quốc tế chẳng những trên tư cách một quốc gia độc lập, có chủ quyền, chủ thể pháp lý quốc tế, được cộng đồng thế giới thừa nhận, mà còn với tư cách "quốc gia kế tục Liên Xô" trên trường quốc tế. Được kế thừa phần lớn tiềm lực kinh tế, quân sự, khoa học - kỹ thuật và nguồn nhân lực trình độ cao của Liên Xô, ảnh hưởng chính trị quốc tế của Liên Xô, cộng với những ưu đãi đặc biệt do thiên nhiên ban tặng, LB Nga có đầy đủ các yếu tố làm nên sức mạnh và vị thế của một cường quốc thế giới thời kỳ "sau Liên Xô". Những năm đầu sau khi Liên Xô tan rã, các nhà lãnh đạo chính trị của "nước Nga mới" đã xiết bao tin tưởng về một viễn cảnh hết sức tươi sáng cho nước Nga khi đoạn tuyệt "chế độ cực quyền" và hệ tư tưởng cộng sản chủ nghĩa để xây dựng nền "dân chủ hiện đại"; khi chuyển nền kinh tế từ cơ chế kế hoạch hóa tập trung cao độ sang cơ chế thị trường bằng "liệu pháp sốc" và tư nhân hóa. Các chính phủ và phương tiện thông tin đại chúng phương Tây cũng ra

sức cổ xúy, chấp cánh cho niềm lạc quan đó của các nhà lãnh đạo của "nước Nga mới" bằng rất nhiều những lời "có cánh".

Tuy nhiên, thực tiễn 15 năm qua, nhất là 10 năm đầu sau khi Liên Xô tan rã, nước Nga bước vào con đường chuyển đổi từ "chế độ cực quyền" sang "chế độ dân chủ" lại cho thấy một bức tranh âm đạm hơn nhiều. Con đường chuyển đổi của nước Nga trên thực tế vô cùng khó khăn, kết quả đạt được rất hạn chế. Đánh giá của một học giả phương Tây cách đây nhiều năm về hiện trạng nước Nga "hậu Xô viết" đến nay có vẻ như vẫn không sai mấy: "Nga có xu hướng tồn tại như một chính thể đa nguyên với nền dân chủ và luật pháp yếu kém, một xã hội dân sự mới phôi thai, một nền kinh tế dựa trên khai thác nguyên liệu thô và một dân số bần cùng hóa."¹

Nhưng sẽ thật là sai lầm nếu ai đó muốn bi kịch hóa tình trạng hiện nay của nước Nga,

¹ Xem: Tin tham khảo chủ nhật, TTXVN, 15/11/1998.

hay chỉ thấy ngõ cụt trên con đường đi của nó. Dù muốn hay không cũng phải thừa nhận rằng, bức tranh toàn cảnh nước Nga từ khi V. Putin lên cầm quyền đầu năm 2000 đến nay đã trở nên sáng sủa hơn rất nhiều.

Về chính trị, chính quyền của Tổng thống Putin bằng nhiều biện pháp khác nhau đã chấm dứt cục diện chính trị hỗn loạn thời Elsin trên một mức độ nhất định, để thiết lập một "nền dân chủ có thể kiểm soát", dù điều này cho đến nay vẫn bị một số nước phương Tây và một số giới ở Nga quy kết là Putin thi hành "chủ nghĩa độc tài", "vi phạm dân chủ", "thời gian thống trị của Putin càng dài, sự suy sụp của nước Nga sẽ càng nghiêm trọng". Nhưng có lẽ đánh giá của một nhà nghiên cứu Trung Quốc như sau đây mới là đúng: "Một nền dân chủ có thể kiểm soát" là con đường phát triển chính trị được tìm ra sau khi nước Nga đã trải qua tiến trình chuyển đổi đau khổ hơn mười năm. Đó là sản phẩm được kết hợp giữa quan niệm giá trị phương Tây và văn hóa chính trị truyền thống của Nga, cũng là hai sự lựa chọn khó khăn của Nga giữa tự do và dân chủ trong trật tự, ổn định, cường quốc phát triển và lý tưởng. Liệu mô hình phát triển này có phù hợp không với tình hình nước Nga và tình hình thế giới sắp tới thì còn cần được kiểm định, nghiệm chứng trong nhiệm kỳ hai của Putin, thậm chí trong thời gian dài hơn"². Bản thân Tổng thống V. Putin cũng đã nhiều lần khẳng định không thể áp đặt mô hình dân

chủ kiểu phương Tây cho nước Nga, rằng Nga thực hiện dân chủ theo cách riêng của mình, rằng "dân chủ không thể được xuất khẩu. Nó cần phải là sản phẩm của sự phát triển bên trong xã hội"³

Về kinh tế, nhiều năm nay kinh tế Nga tăng trưởng liên tục và ở mức cao (Năm 2003 và 2004 đều có mức tăng trưởng GDP là 7%, năm 2005 dự kiến đạt mức 5,9%). Kinh tế tăng trưởng cao đã tác động tích cực đến nhiều mặt đời sống kinh tế - xã hội Nga như trả nợ nước ngoài, dự trữ ngoại tệ quốc gia (Đến cuối tháng 9 năm 2005 dự trữ ngoại tệ đạt con số kỷ lục là 155 tỷ USD), lương viên chức, lương hưu đều được tăng cao, v.v. (Xem thêm bài: "Nước Nga sau bầu cử Tổng thống" trên Tạp chí Cộng sản số 13, 2004).

Tuy nhiên, như đánh giá của nhiều nhà nghiên cứu và hoạt động thực tiễn quốc tế về hiện trạng nước Nga ngay cả trong những năm đầu thế kỷ XXI thì nước Nga đang đứng trước hai nghịch lý lớn:

Thứ nhất, nước Nga giàu nhưng không mạnh. Nước Nga sở hữu nguồn tài nguyên thiên nhiên vô cùng giàu có, nhất là "vàng đen"- dầu lửa, trong khi giá dầu thế giới những năm gần đây lại tăng rất cao nên đã liên tục đem lại nguồn thu nhập ngoại tệ rất lớn cho Nga. Nhưng Nga dường như cũng chẳng khác mấy các quốc gia ở khu vực Trung Đông trong việc sử dụng sự giàu có

² Phùng Ngọc Quân, *Nga chuyển đổi mô hình xã hội: Mâu thuẫn và vấn đề*. T/c Quan hệ quốc tế hiện đại, số 3/2005.

³ TTXVN, *Tổng thống V. Putin: Nga là một nhà nước dân chủ*, Tài liệu tham khảo đặc biệt, Các vấn đề quốc tế, tháng 1/2006.

này, nghĩa là chưa biết biến sự giàu có đó thành đòn bẩy phát triển kinh tế - thương mại, khoa học - công nghệ, đào tạo nguồn nhân lực, nghĩa là sự giàu có về dầu lửa chưa trở thành một trong những nhân tố tạo nên sức mạnh quốc gia tổng hợp của nước Nga. Thậm chí đã không phải không xảy ra việc chính sự giàu có về dầu lửa đã nuôi dưỡng nạn tham nhũng trong nền kinh tế Nga, khi có không ít kẻ trở thành tỷ phú nhờ kinh doanh thứ tài sản quốc gia quý giá này. Nói một cách cụ thể hơn, Nga hiện mới chỉ đơn giản là nước xuất khẩu dầu lửa lớn thứ hai thế giới, nước cung ứng quan trọng nhiên liệu cho nhiều nền kinh tế các nước phát triển và đang phát triển, chứ chưa phải là một đối thủ cạnh tranh đáng gờm của họ. Hơn nữa, dường như hoạt động xuất khẩu dầu khí đã góp phần làm trì trệ hoạt động của nền kinh tế Nga nói chung.

Mặc dù sở hữu kho vũ khí hạt nhân rất lớn cùng các tổ hợp quân sự - quốc phòng khổng lồ, nhưng quân đội Nga hầu như không phát huy được sức mạnh hiện có của mình trong việc bảo đảm an ninh cho nước Nga. Quân đội Nga không hiếm khi tỏ ra bất lực trong nhiệm vụ trấn áp các lực lượng ly khai, khủng bố hoặc tội phạm các loại ở bên trong hay từ bên ngoài xâm nhập vào lãnh thổ Nga, phá hoại an ninh Nga. Ngoài ra, Nga chưa tạo dựng được, hoặc chưa phát huy được một trong những nhân tố làm nên sức mạnh của một quốc gia dù là nhỏ, đó là sự cố kết dân tộc (hay đoàn kết dân tộc). Sự chia rẽ và sự thờ ơ về chính trị đã làm cho các chính đảng

và phong trào chính trị ở Nga - kể cả Đảng Cộng sản LB Nga và các phong trào chính trị cánh tả khác - không có được cơ sở xã hội vững chắc, sâu rộng. Việc thực hiện đa nguyên hóa chính trị từ thời Gorbachev đã tạo ra chế độ đa đảng ở Nga từ đó đến nay, nhưng có thể nói phần lớn các chính đảng ở Nga không phải là những tổ chức đại diện cho lợi ích của công chúng.

Nguồn lực con người ở nước Nga hiện nay cũng không tạo nên sức mạnh đáng kể cho nước Nga trong bối cảnh thế giới đang đi vào kinh tế tri thức. Điều rất đáng lo ngại còn ở chỗ, suốt mười lăm năm qua, nước Nga suy giảm dân số rất mạnh vừa do tỷ lệ sinh thấp, tỷ lệ chết cao, vừa do gia tăng nạn chảy máu chất xám và di cư bất hợp pháp. LB Nga trên thực tế đang đứng trước một thảm họa dân số rất khó ngăn chặn.

Thứ hai, nước Nga là cường quốc thế giới nhưng vị thế quốc tế vẫn còn mờ nhạt. Nước Nga những năm đầu thế kỷ XXI vẫn chưa cải thiện được bao nhiêu tình trạng tuy không có kẻ thù nhưng cũng hầu như chẳng có đồng minh, bạn bè thật tin cậy - những nước có thể góp phần chia sẻ những khó khăn trong quá trình chuyển đổi của Nga hoặc thực tâm ủng hộ Nga trên trường quốc tế. Quan hệ đồng minh Nga - Belarut được chính thức thiết lập từ năm 1999 dưới hình thức "Nhà nước Liên bang Nga - Belarut", nhưng Nhà nước Liên bang này đến nay vẫn chưa thành hiện thực vì nhiều nguyên nhân chủ quan và khách quan, trong đó có sự

chống phá của Mỹ và các nước phương Tây. Và không chỉ riêng đối với Belarut, Mỹ và các nước phương Tây vẫn đã, đang tiếp tục tìm nhiều cách để đẩy lùi dần khu vực ảnh hưởng của Nga, trước hết trong không gian "hậu Xô viết". Mặc dù nước Nga dưới thời Tổng thống Putin đã thu hẹp đáng kể khoảng cách với Mỹ và Liên minh Châu Âu (EU) nhờ những nhượng bộ của Nga sau sự kiện 11/9, nhất là do nước Nga những năm đầu thế kỷ XXI đã nâng cao đáng kể nội lực, song những nhân tố gây căng thẳng từ bên ngoài biên giới nước Nga vẫn không ngừng gia tăng kể từ cuối năm 2003, đặc biệt là những diễn biến xung quanh các cuộc "cách mạng sắc màu" ở một số nước SNG trong thời gian gần đây, mà hậu quả là dường như SNG đang bị đẩy đến bên bờ vực tan rã. Nga cũng bị Mỹ và EU làm khó dễ xung quanh vấn đề hợp tác hạt nhân với Iran, hay nói chính xác hơn là về việc Nga giúp Iran xây dựng nhà máy sử dụng năng lượng hạt nhân hiện nay. Ngoài ra, đến nay Nga vẫn chưa phải là thành viên hoàn toàn đầy đủ của G8, chưa được kết nạp vào Tổ chức Thương mại thế giới (WTO) cũng như vào Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế (OECD), trong khi EU và NATO không ngừng củng cố và mở rộng đến sát biên giới nước Nga.

Vậy nước Nga sẽ đi về đâu, đi tới đâu, sẽ chiếm vị trí như thế nào trên trường quốc tế ít nhất là trong những thập niên đầu thế kỷ XXI? Quan sát hiện trạng nước Nga với tất cả những lợi thế vốn có cũng như những thành tựu, thành công, điểm yếu và khó khăn

hiện thời của nó, chúng ta có thể thấy trong đó có rất nhiều biến số dễ thay đổi. Đồng thời, nước Nga sẽ chiếm vị trí như thế nào trên trường quốc tế không chỉ phụ thuộc vào hiện trạng nước Nga mà còn phụ thuộc rất lớn vào các nhân tố bên ngoài, nhân tố quốc tế. Chính vì vậy, thật khó dự đoán đất nước này sẽ đi về đâu trong một thế giới cũng chứa đầy những biến cố khó lường như thế giới ngày nay. Nếu như sự tan rã của Liên Xô năm 1991 đã là "điều bí ẩn của thế kỷ XX", thì vụ khủng bố ngày 11.9.2001 cũng đã trở thành bi kịch bất ngờ đầu tiên của thế kỷ XXI, nghĩa là thế giới cũng đã và đang có những biến động khó lường.

Nhưng bất luận thế nào, dù sự vận động trong tương lai của nước Nga đi theo hướng nào, tác động tích cực hay tiêu cực đối với cộng đồng quốc tế, thì bản thân nước Nga cũng đã trở thành một vấn đề lớn của thế giới. Chủ tịch Hội đồng Quan hệ đối ngoại Mỹ- một trung tâm nghiên cứu chính sách lớn của Mỹ, ông Richard N. Haass, còn quả quyết rằng: "Điều chắc chắn là đường hướng phát triển của nước Nga sẽ là nhân tố chủ chốt quyết định tính chất của thế kỷ XXI cũng như nó đã từng là nhân tố chủ chốt quyết định tính chất của thế kỷ XX".⁴ Richard N. Haass đưa ra nhận định này là dựa trên các cơ sở (hay thế mạnh và điểm yếu của nước Nga) như sau:

⁴. TTX Việt Nam, CFR: Định hướng phát triển của nước Nga sẽ quyết định tính chất của thế kỷ XXI. Tài liệu tham khảo đặc biệt, 1.11.2005

Một mặt, đó là việc nước Nga hội tụ nhiều tiêu chuẩn của một cường quốc: Sở hữu kho vũ khí hạt nhân lớn; Vị thế ủy viên thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc; Trữ lượng dầu mỏ khổng lồ và các khoáng sản quý khác; Diện tích lãnh thổ rất lớn; Tốc độ tăng trưởng kinh tế kỷ lục những năm gần đây. Richard N. Haass nói rằng, chỉ riêng trong lĩnh vực dầu mỏ, chính sách năng lượng của Nga được điều chỉnh như thế nào đó cũng có thể tác động làm cho giá dầu thế giới tăng hay giảm.

Mặt khác, đó là tăng trưởng kinh tế của nước Nga chỉ dựa vào dầu, mang tính bấp bênh, không ổn định và không bền vững; Quân đội không thực sự mạnh; Dân số giảm quá nhanh; Truyền thống nước lớn và chủ nghĩa dân tộc Nga; Và cuối cùng, một tương lai rất bấp bênh trên tư cách một cường quốc đang suy tàn. Chính vì vậy mà theo Richard Haass: Nước Nga có thể, *trong trường hợp tốt nhất*, trở thành đối tác tiềm tàng trong nỗ lực xử lý các thách thức của toàn cầu hóa; Trong trường hợp xấu nhất, trở thành một thách thức tiềm tàng đối với trật tự thế giới hoặc gây nên những khó khăn không nhỏ trong các vấn đề của thế giới (giá năng lượng; tương lai vấn đề hạt nhân của Iran và CHDCND Triều Tiên; thành công của các phần tử khủng bố).

Một nhân tố rất quan trọng nữa quyết định chiều hướng phát triển trong tương lai của nước Nga là vai trò của cá nhân lãnh tụ. Gần như đã trở thành truyền thống ở nước

Nga từ thời Sa hoàng đến thời Liên Xô, cá nhân lãnh tụ thường là người đưa ra những quyết sách cuối cùng về mọi vấn đề sống còn của đất nước. Vậy nước Nga trong những năm cầm quyền còn lại của Tổng thống V. Putin (đến năm 2008), nhất là sau đó, sẽ đi theo hướng nào? Quả thật, Tổng thống Putin đã để lại dấu ấn cá nhân khá rõ trong nhiệm kỳ đầu của mình. Báo chí quốc tế đánh giá Tổng thống Nga Putin có 10 điểm mạnh: 1/ Biết tiếp cận phương Tây thích đáng. 2/ Dễ khiến người khác có cảm tình. 3/ Rất tỉnh táo khi đánh giá vai trò nước Nga trong thế giới hiện đại. 4/ Biết cách lắng nghe và tôn trọng cả đối thủ lẫn người đối thoại. 5/ Có khả năng làm việc cao, hiệu quả. 6/ Không dễ phẫn bội bạn bè cũ. 7/ Xác định rõ mục tiêu hàng đầu: cải thiện nền kinh tế Nga. 8/ Tính kỷ luật cao vì từng là nhân viên tình báo KGB. 9/ Biết cách thỏa hiệp. 10/ Rất thực tế, có lúc thực dụng, khác với nhiều người tiền nhiệm⁵.

Về phần mình, trong Thông điệp Liên bang đọc trước Đuma Quốc gia khi bắt đầu nhiệm kỳ thứ hai, Tổng thống Putin nói: "Tôi đã làm việc hết lòng trong 4 năm qua, rất trung thực... Tôi hứa là sẽ tiếp tục làm việc theo nhịp độ như thế trong 4 năm tiếp theo". Tổng thống Nga cũng xác định rất rõ ràng những mục tiêu cho chặng đường sắp tới của nước Nga như sau: "Đó là mức sống cao, chính sách an toàn, tự do và đầy đủ tiện nghi;

⁵ Xem: Ngân Phương, *Một nước Nga đã khác*, Báo Quốc tế, số 10/2004.

Đó là nền dân chủ chín muồi và một xã hội công dân phát triển; Đó là củng cố vị thế của nước Nga trên thế giới"⁶. Tổng thống Nga cũng chỉ rõ: "Quy mô những nhiệm vụ đặt ra đối với đất nước đã thay đổi cơ bản. Chúng ta cần phải làm cho chính sách đối ngoại phù hợp với những mục tiêu và khả năng của giai đoạn phát triển mới".

Nhưng cũng rõ ràng rằng dù cá nhân Tổng thống Nga có tài giỏi đến đâu thì đóng vai trò cầm lái ở một đất nước như nước Nga và trong bối cảnh quốc tế như hiện nay là rất khó khăn. Cộng đồng quốc tế đã từng chứng kiến không ít lần Tổng thống Nga Putin "lực bất tòng tâm" trong xử lý các vấn đề đối ngoại và đối nội của nước Nga những năm gần đây. Hệ thống chính trị Nga chưa có được sự ổn định và vững chắc để tạo nên điểm tựa tin cậy cho các quyết sách của Tổng thống, dù đó là một Tổng thống được đánh giá là có "tố chất lãnh đạo", "tư chất lãnh tụ" như V. Putin.

Mặc dù vậy, căn cứ vào sự vận động của các nhân tố chủ quan và khách quan kể trên, có thể dự báo đường hướng vận động của nước Nga trong ít nhất hai thập niên đầu thế kỷ XXI như sau:

Về chiến lược, có thể dự báo các mục tiêu và nội dung cơ bản của đường lối đối ngoại Nga trong những năm sắp tới về cơ bản sẽ không thay đổi. Mục tiêu tạo dựng môi

trường quốc tế thuận lợi, hòa bình, ổn định và an ninh, tập trung các ưu tiên cho phát triển kinh tế, chấn hưng nước Nga, đưa nước Nga trở lại vị thế cường quốc thế giới hùng mạnh, có vai trò, vị thế quốc tế xứng đáng với tiềm năng, tiềm lực và truyền thống của nước Nga trên tư cách một nước lớn trong trật tự thế giới đang hình thành sau chiến tranh lạnh có lẽ vẫn là mục tiêu xuyên suốt của cả chính quyền Tổng thống Nga Putin hiện nay cũng như các tổng thống kế nhiệm về sau. Tuy nhiên, chính sách của Nga với các đối tượng, đối tác, khu vực cụ thể trong từng thời điểm, giai đoạn cụ thể chắc chắn sẽ được điều chỉnh linh hoạt cho phù hợp với tình hình.

Về các hướng ưu tiên, Nga sẽ vẫn coi việc tăng cường hợp tác toàn diện với các nước SNG là ưu tiên chiến lược đối ngoại số một. Tổng thống Putin tiếp tục khẳng định trong Thông điệp Liên bang ngày 31/5/2004: "Ưu tiên của chúng ta vẫn là củng cố liên kết trong không gian Cộng đồng Các quốc gia độc lập (SNG), kể cả trong khuôn khổ Không gian Kinh tế thống nhất, Cộng đồng kinh tế Á- Âu. Đó là một trong những điều kiện ổn định khu vực và quốc tế."⁷

Châu Âu - Đại Tây Dương sẽ tiếp tục là một trọng điểm chiến lược đối ngoại của Nga trong những năm sắp tới. Bất luận hiện thời giữa Nga với Mỹ và EU đang có những bất đồng, mâu thuẫn lớn nhỏ, hai bên vẫn luôn

⁶ TTXVN, Thông điệp Liên bang của Tổng thống Nga V. Putin, Tài liệu tham khảo đặc biệt ngày 31/5/2004.

⁷ TTXVN, Bài đã dẫn trên.

cần đến nhau trên nhiều phương diện quan hệ song phương, đa phương và trên trường quốc tế. Richard N. Haass cho rằng, cách tốt nhất để tạo ra một nước Nga tự do hơn, hứa hẹn ổn định hơn ở trong nước và có trách nhiệm hơn ở nước ngoài là phải cùng hành động với nước Nga; Cờ lập Nga sẽ không mang lại kết quả, vì vậy cần đối xử với nước Nga hiện đại như với một cường quốc quan trọng. Điều đó đồng nghĩa với việc nước Nga phải được tham gia các tổ chức như WTO, cũng như tham gia giải quyết các vấn đề toàn cầu quan trọng. Tiếng nói của Nga trong các vấn đề như chủ nghĩa khủng bố, phổ biến vũ khí hạt nhân, biến đổi khí hậu toàn cầu, chính sách sử dụng năng lượng,... cần được coi trọng. Về phần mình, nước Nga hiện nay và trong tương lai chắc chắn vẫn coi Châu Âu - Đại Tây Dương, trước hết là Mỹ và các nước lớn Tây Âu đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong việc phục hưng nước Nga, trong việc đưa nước Nga lên hàng các cường quốc thế giới hàng đầu. Với nhu cầu và những tính toán của cả hai bên như vậy, có thể dự báo là quan hệ giữa Nga và các nước ở hướng Châu Âu- Đại Tây Dương trong những năm tới sẽ được cải thiện hơn, mặt hợp tác sẽ nổi trội hơn.

Châu Á - Thái Bình Dương, trước hết là các nước lớn Trung Quốc, Nhật Bản, Ấn Độ và Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) sẽ trở thành trọng điểm chiến lược của Nga trong những năm tới, trong đó Trung Quốc sẽ chiếm vị trí ưu tiên số một.

Ngay cả hiện nay, các nhà quan sát quốc tế cũng nói rằng, có vẻ như đang hình thành một tam giác chiến lược Nga - Trung - Ấn, nhất là sau các cuộc tập trận Nga- Trung và Nga- Ấn vào mùa thu năm 2005 vừa qua. Có cơ sở để dự báo chính sách Châu Á - Thái Bình Dương nói chung, chính sách với các nước lớn châu Á nói riêng của Nga sẽ được tăng cường theo hướng hợp tác nhiều hơn, nhất là trên lĩnh vực kinh tế - thương mại, khoa học - công nghệ, thậm chí lĩnh vực quân sự - quốc phòng. Thúc đẩy hợp tác toàn diện trong Tổ chức hợp tác Thượng Hải (SCO) cũng sẽ là một ưu tiên chiến lược của Nga. Không loại trừ một kịch bản có thể xảy ra là SCO sẽ thay thế SNG trong liên kết các quốc gia ở khu vực này trong tương lai.

Nga cũng sẽ tiếp tục theo đuổi quan điểm xây dựng trật tự thế giới đa cực, đa trung tâm trong đó Nga phải là một cực quan trọng; Coi trọng các diễn đàn đa phương, đặc biệt là vai trò hàng đầu của Liên hợp quốc mà cơ chế quan trọng nhất theo quan điểm của Nga là Hội đồng Bảo an trong đảm bảo an ninh quốc tế và thúc đẩy hợp tác phát triển kinh tế.

Chúng ta hy vọng nước Nga trong tương lai gần khôi phục được vị thế cường quốc thế giới hùng mạnh, một cường quốc góp phần quan trọng hơn trong việc xây dựng một trật tự thế giới hòa bình, an ninh, dân chủ và công bằng hơn cho cộng đồng quốc tế.